

ARKITEKTUR MED MERVÆRDI – EN GOD FORRETNING

OPLEV HVORDAN ARKITEKTUR GØR EN FORSKEL FOR MILJØ OG MENNESKER ▶▶

FORORD

ARKITEKTER VISER VEJEN

Vi har i Danske Arkitektvirksomheder samlet en lang række eksempler på arkitektur, der skaber social, miljømæssig og økonomisk merværdi. Projekterne kommer fra hele Danmark og afspejler mange af de måder, vores huse, bygninger, pladser og byrum er med til at skabe bedre rammer for vores liv på.

Der er eksempler på boliger, skoler, kontorer, byrum og børnehaver. Store og små bygninger. Byrum og landskaber. Nogle er kendte - eller måske halvkendte byggerier, men langt de fleste af vores eksempler er bare god arkitektur, der skaber livskvalitet og som gør en forskel for mennesker.

Men kan vi måle livskvalitet – eller arkitekturens merværdi som vi også kalder det? Det kan man faktisk godt. Vi kan måle på antal flere besøgende, tilfredse medarbejdere, sparet tid og kroner, flere der kommer i uddannelse, dyrker motion, bliver hurtigere raske, eller man kan måle på opsamling af regnvand, forbruget af energi eller udledningen af CO₂. Alt sammen målinger der kan fortælle os på en mere nøgtern måde, hvordan arkitekturen skaber merværdi i samfundet.

Læs mere om hvordan og hvorfor arkitektur skaber merværdi – og kig dig omkring!

LENE ESPERSEN Direktør i Danske Arkitektvirksomheder

Foto: Jørgen True

ØKONOMI

SAMFUNDETS FORMUE STÅR BUNDET I MURSTEN

Byggeriet udgør ca 8 % af bruttonationalproduktet og en betragtelig del af samfundets formue og ressourceforbrug. Derfor bliver der udvist stor omhu med økonomien, når der bygges nyt eller bygges om. Der er ofte en række afledte effekter af at bygge i høj kvalitet i form af bedre sundhed, produktivitet og læring eller forbedret byliv. Når man beregner værdien af disse effekter, kan den over en årrække overstige det beløb, der er blevet brugt på at bygge.

Eksempler på byggerier og anlæg der har givet en økonomisk gevinst:

Cykelslangen af DISSING+WEITLING

Aller Huset på Kalvebodbrygge af PHL Arkitekter

Ryegade 30 A-C af Krydsrum Arkitekter A/S og Rønby.dk

Moesgaard Museum af Henning Larsen Architects og Arkitekt Kristine Jensen Tegnestue

Sønder Boulevard af SLA

SØNDER BOULEVARD

... bruges dagligt af op mod 2.200 københavnere. Byparkens faciliteter stimulerer både folkesundheden og det lokale forretningsliv på Vesterbro. Boligmarkedet anerkender værdien af det gode byrum, for ejendomspriserne i området er samlet set steget med 351 mio. kr., hvorfra Københavns Kommune årligt opnår 12 mio. kr. ekstra i skatteindtægter. Dermed er anlægsomkostningerne betalt på under to år.

Arkitekter: SLA

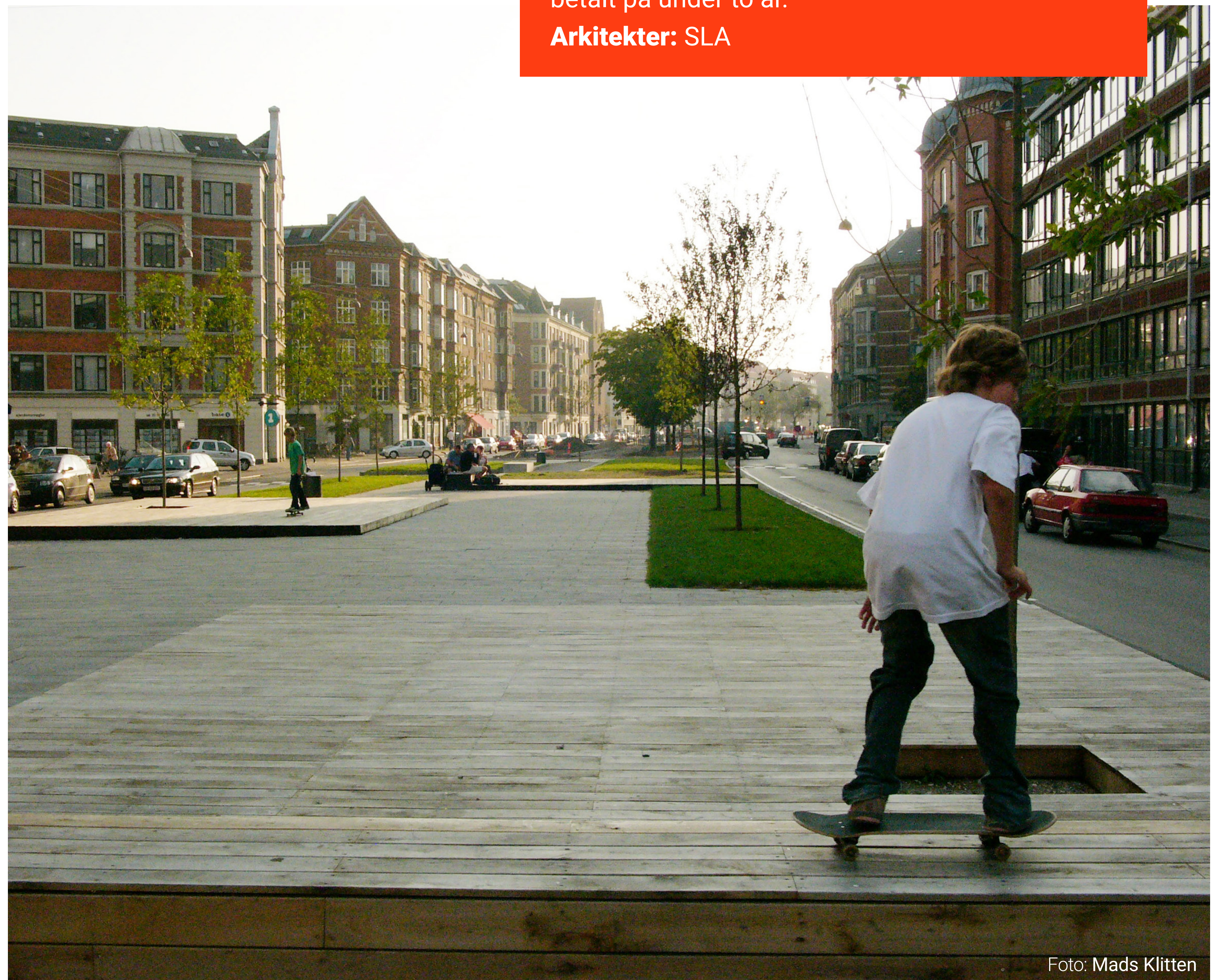

Foto: Mads Klitten

PRODUKTIVITET & LÆRING

DU KAN LÆRE MERE I GOD ARKITEKTUR

Rums udseende og indretning er et signal om, hvilke værdier og holdninger en organisation eller et samfund har. Attraktive miljøer kan tiltrække nye medarbejdere, studerende eller besøgende og påvirke både adfærd, arbejdsmiljø og tilfredshed – og i sidste ende være med til at skabe stor økonomisk værdi.

Eksempler på arkitektur der øger produktivitet og læring:

VUC Syd i Haderslev af AART architects og ZENI arkitekter

Fødevarebygningen KU Science af Wiberg Arkitekter, ZESO Architects, Rambøll, Witraz Arkitekter

DTU Skylab af JUUL I FROST Arkitekter

Marthagården på Frederiksberg af Lendager Group

Skolen i Sydhavnen af JJW Arkitekter og PK3 Landskab

SKOLEN I SYDHAVNEN

... er designet med legepladser og uderum på alle bygningens tage, der giver eleverne let adgang til fysisk aktivitet. Skolens fysiske udformning understøtter skolereformen. Sygefraværet er under kommunens gennemsnit.

Arkitekt: JJW Arkitekter

Foto: Torben Eskerod

SUNDHED

KVALITET I BYGGERIET GIVER SUNDERE BORGERE

Rum og omgivelser påvirker, hvordan mennesker trives mentalt og fysisk. Adgang til dagslys, frisk luft og attraktive uderum stimulerer sundhed, velvære og trivsel. Arkitektur med et godt indeklima kan medvirke til at nedbringe sygedage, dagslys og grønne omgivelser er med til, at patienter udskrives hurtigere, og byernes parker og attraktive uderum påvirker folkesundheden.

Eksempler på arkitektur der virker helende og påvirker vores sundhed positivt:

Psykiatrisk Afdeling Esbjerg af Arkitema Architects

Livsrum i Næstved af EFFEKT Arkitekter

Aarhus Gymnastik- og Motorikhal af C.F Møller

Rabalderparken i Roskilde af SNE Architects og GHB Landskabsarkitekter

Psykiatrisk Afdeling Aabenraa af White arkitekter og DEVE Arkitekter

PSYKIATRISK AFDELING AABENRAA

... har store glasarealer, der skaber gennemsigtighed og udsyn for både patienter og personale. De lyse, brede gange og et stort indtag af dagslys skaber et roligt og positivt miljø. Det har blandt andet nedbragt antallet af bæltefikseringer med 27 % og antallet af arbejdsulykker med 60 %.

Arkitekt: White Arkitekter

BYLIV

GODE BYRUM ER MED TIL AT GØRE OMRÅDER ATTRAKTIVE

Bygninger og byrum er med til at skabe bedre livskvalitet for borgerne, og bedre sammenhængskraft og kan endda have en betydelig brandingeffekt. Det har stor betydning, om der er adgang til parker og natur, om der er et interessant forretningsliv eller cafeer i området, og om området er let tilgængeligt og trygt at færdes i. Alle disse faktorer afhænger i høj grad af, hvordan bygninger og byrum er designet og indrettet.

Eksempler på arkitektur der giver et solidt løft til bylivet:

DGI Huset i Aarhus af Schmidt Hammer Lassen og 3XN

Aktivitetsarealer ved Angoraen i Høje Kolstrup af SWECO Architects, SNE Architects og Weile Arkitekter

Nordkraft af CUBO Arkitekter og Arkitektfirmaet NORD

Bymilen SEB Bank af SLA

Aalborg Havnebad af JWH Arkitekter

AALBORG HAVNEBAD

... er blevet et samlingssted for badning, afslapning og socialt samvær og har skabt øget byliv ved havnefronten i Aalborg. Brugere af havnebadet oplever en høj grad af tryghed og vurderer, at havnebadet har en høj brugervenlighed og aktiverende rammer. 88 % af de adspurgte i en brugerevaluering er tilfredse eller meget tilfredse med havnebadet.

Arkitekt: JWH Arkitekter

KLIMA

ARKITEKTUR KAN HJÆLPE OS I KAMPEN MOD KLIMAFORANDRINGER

Byggeriet er et af de store gear i klimaforandringerne, hovedsageligt på grund af det store forbrug af energi og materialer. Men det er muligt, at designe byrum, der er i stand til at håndtere ekstreme vejrhændelser, samtidig med, at man etablerer nye kvaliteter i byrummet. Undersøgelser viser, at der er markante økonomiske besparelser vundet ved at kombinere klimasikring med nye faciliteter. Vi kan reducere bygningers klimaftryk drastisk ved at energieffektivisere og ved at designe bygninger, så materialerne kan genbruges og indgå i nye sammenhænge.

Eksempler på arkitektur der håndterer klimaudfordringer:

Le mur i Lemvig af Hasløv & Kjærsgaard Arkitekter

sønæs i Viborg af Møller & Grønborg

Fredensborg Skole Vilhemsro af RUBOW arkitekter

Lindevangsparken på Frederiksberg af Marianne Levinsen Landskab

DTU Compute B324 af Christensen & Co. Arkitekter og Kragh & Berglund Landskabsarkitekter

DTU COMPUTE B324 I LYNGBY

– her er arkitekturen en del af klimaløsningerne. Bygningens forbrug af elektricitet bliver blandt andet hentet fra solceller på bygningens tag. I bygningen bliver regnvand opsamlet i nedgravede regnvandsbeholdere, som bliver anvendt til toiletskyl og vanding af træer – og i bygningens stueetage er der plantet 30 træer, som rensr luften, giver skygge og forbedrer akustikken. DTU Compute B324 er en '0-energibygning', hvilket vil sige, at al den energi som bygningen bruger, bliver dækket af bygningens egen energiproduktion.

Arkitekter: Christensen & Co og Kragh & Berglund Landskabsarkitekter

Foto: Adam Mørk

SAMMENHÆNGSKRAFT

ARKITEKTUREN SOM RAMME FOR FÆLLESSKABER

Bygninger og byrum er med til at skabe identitet, tilhørsforhold, tryghed og sammenhængskraft. Vores omgivelser fortæller noget om, hvem vi er, hvem vi ønsker at være, og hvor vi kommer fra. De omgivelser vi befinder os i kan udformes, så de ikke blot skaber værdi for den enkelte, men skaber fællesskaber, rige oplevelser, stimulerer deltagelse eller sikrer tilgængelighed for alle mennesker. Selv små projekter kan redefinere et sted, give det en ny fortælling, vende eller skabe en udvikling.

Eksempler på bygninger og byrum der skaber sammenhængskraft:

Multihallen i Sønder Nissum af CEBRA

Superkilen på Nørrebro af BIG - Bjarke Ingels Group

Danske Handicaporganisationers Hus af Gottlieb Paludan Architects, mtre, Force4 Architects og Cubo Arkitekter

Marielyst Torv og Strandstrøg af GHB Landskabsarkitekter og ETN Arkitekter

Fremtidens Børnehjem af CEBRA

FREMTIDENS BØRNEHJEM

... ligger som en lille landsby midt i Kertemindes parcelhuskvarter og udstråler både fællesskab, varme og hjemlighed – og har derfor fået tildelt navnet "Villaen". Arkitekturen er en vigtig pædagogisk medspiller. Det gælder både, når der skal skabes tryghed og stabilitet i beboernes hverdag, og når der er behov for intimitet og overskuelighed.

Arkitekt: CEBRA

Foto: Mikkel Frost

BYGBARHED

PRÆFABRIKEREDE BYGNINGER GIVER FLEKSIBLE HJEM

En effektiv byggeproces sparer tid og penge. Bygninger skal være fleksible, så det er enkelt at ombygge, når nye behov opstår. Bygbarhed sikrer, at bygningen løbende kan opgraderes, og at komponenter kan udskiftes, indgå og bruges igen i nye sammenhænge. Sidst, men ikke mindst, sikrer bygbarhed, at der er et godt arbejdsmiljø, når bygningen skal bygges og vedligeholdes.

Eksempler på byggerier med fokus på bygbarhed:

Herning Bibliotek af gpp arkitekter, Arkitektfirma Kristian H. Nielsen

Brick House i Nyborg af LETH & GORI

Ny Bytoften i Gladsaxe af tnt arkitekter

Plug N Play i Ørestad af Kragh & Berglund Landskabsarkitekter

Danmarkshusene i Rødovre af Tegnestuen Vandkunsten

DANMARKSHUSENE I RØDOVRE

... har en husleje der 22 % lavere end andre tilsvarende almene boliger. Bygningerne er opbygget af modulær og præfabrikeret elementer. I Danmarkshusene holdes huslejen nede ved at minimere udgifter til drift og vedligehold, som lejerne har fået ansvaret for, ved energioptimering og ved at forbedre de præfabrikerede materialer og den måde, de bliver brugt på. Ressourceforbruget, da husene blev opført er også halveret og CO2-aftrykket reduceret med 68 %.

Arkitekt: Tegnestuen Vandkunsten

Foto: Stammers Kontor

RESSOURCER

AT GENBRUGE GIVER GOD ØKONOMI

Arkitektur skal skabe mest mulig værdi for de ressourcer, der investeres i byggeriet. Dansk nybyggeri er blandt det mest energieffektive i verden, men der er stadig en stor udfordring med at gøre det eksisterende byggeri mindre energikrævende. Hvis man energieffektiviserer, når man bygger om, kan man både skabe nye attraktive rumligheder og skabe et bedre og sundere indeklima. Ressourceforbruget kan reduceres markant ved at tænke i genanvendelse og bruge brugte materialer i nye sammenhænge.

Eksempler på bygninger hvor ressourceforbruget er nedbragt:

Upcycle House i Nyborg af Lendager Group

Green Lighthouse i København af Christensen & Co. Arkitekter

SDU Kolding af Henning Larsen Architects

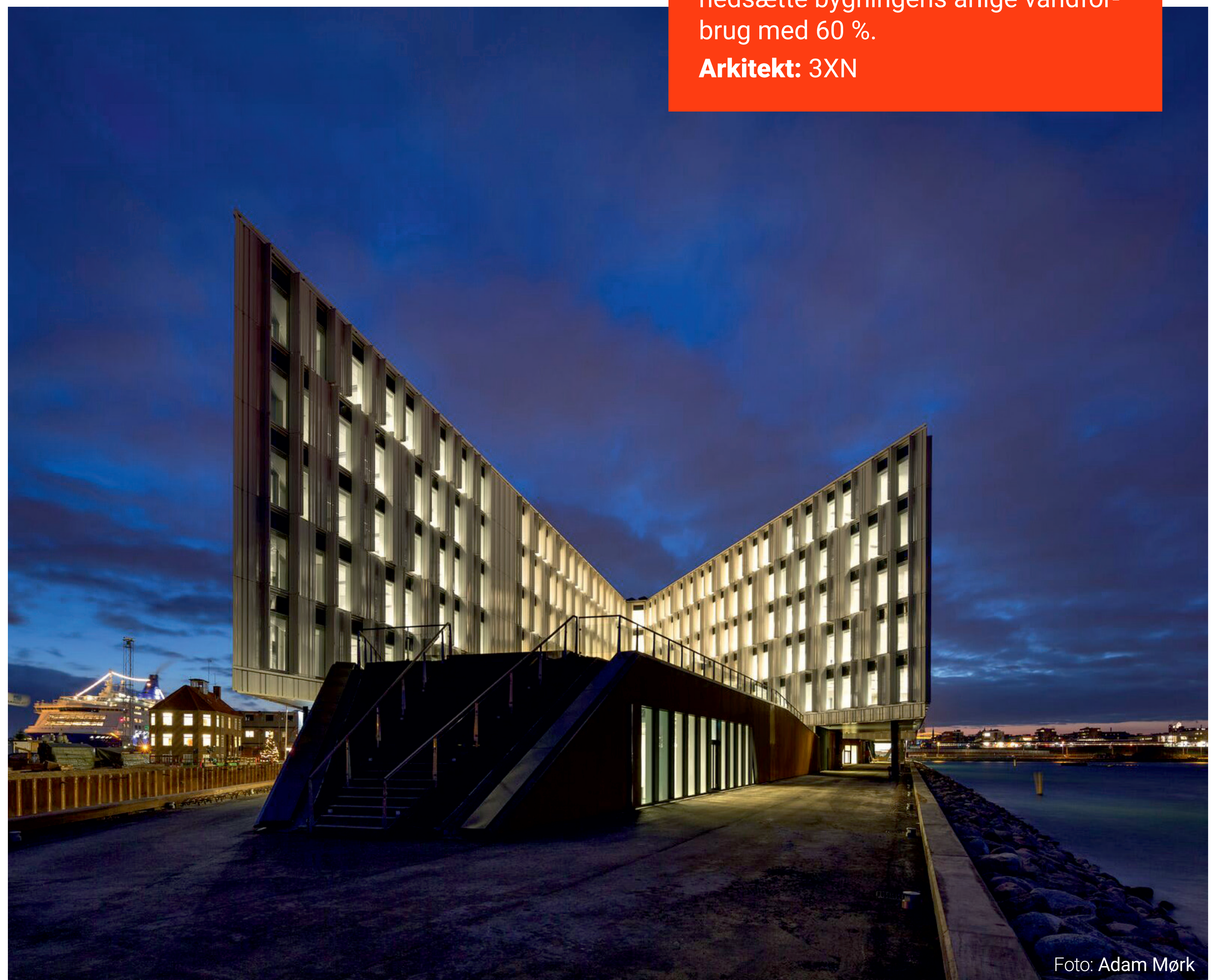
Lethal i Gentofte af Tegnestuen Vandkunsten

FN Byen i Nordhavn af 3XN

FN BYEN I NORDHAVN

... har solceller på taget, solskærme på bygningens facader og en bevidst placering tæt på offentlige transportmuligheder, og det er med til, at bygningen holder et meget lavt energiniveau. Tre millioner liter regnvand afledes årligt fra brønde og rør på taget og anvendes til toiletskyl. Dette genbrugstiltag har været med til at nedsætte bygningens årlige vandforbrug med 60 %.

Arkitekt: 3XN

ARKITEKTUR MED MERVÆRDI

UDSTILLING I INDUSTRIENS HUS

På udstillingen her i Industriens hus kan du se et lille uddrag af de eksempler på arkitektur med merværdi som vi har samlet.

Modellerne der er udstillet er:

Skolen i Sydhavnen af JJW Architects

DTU Compute B324 af Christensen & Co Arkitekter

FN Byen af 3XN

Aabenraa Psykiatri af White Arkitekter

Cykelslangen af Dissing+Weitling

Moesgaard Museum af Henning Larsen Architects

SEB Bank og **Bymilen** af Lundgaard & Tranberg Arkitekter og SLA

Lindevangsparken og **Sløjfen** af Marianne Levinsen

Murelement fra Lendager Group / Arkitekter

Alle modeller er venligst udlånt af de respektive arkitektvirksomheder. **Tak for det!**